

บทที่ 3
ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่อง วิเคราะห์นักเขียนสตรีกับงานเขียนเรื่องทางเพศ เป็นการศึกษาด้วยวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีแหล่งข้อมูลสำคัญ 2 แหล่งคือ แหล่งข้อมูลจากการสัมภาษณ์เจาะลึกของนักเขียนสตรีที่ทำกรวิเคราะห์และบุคคลผู้ที่มีความเกี่ยวข้อง และแหล่งข้อมูลจากเอกสาร ซึ่งประกอบด้วยสื่อสิ่งพิมพ์ประเภทต่าง ๆ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา

ข้อมูลประเภทต่าง ๆ ที่จะนำมาใช้ในการศึกษาวิเคราะห์มีดังนี้คือ

1. ข้อมูลจากผลงานทางวรรณกรรมของนักเขียนทั้ง 3 คน ในระยะสิบปีที่ผ่านมา นับย้อนตั้งแต่ปี 2539
2. ข้อมูลจากการสัมภาษณ์บุคคลแบบเจาะลึก (Depth Interview)
3. ข้อมูลประเภทเอกสารที่เกี่ยวข้องกับนักเขียน เช่น บทสัมภาษณ์ทางนิตยสาร บทความวิพากษ์วิจารณ์ผลงานของนักเขียน
4. ข้อมูลจากการสำรวจความคิดเห็นจากแบบสอบถาม

1. ข้อมูลจากผลงานทางวรรณกรรมของนักเขียนทั้ง 3 คน ในระยะสิบปีที่ผ่านมา นับย้อนตั้งแต่ปี 2539

ผลงานของ ม.ล.เบญจมาศ ชุมสาย ได้แก่

- อาทิตย์ครึ่งแสง
- รักต่างยุค

ผลงานของ สุจินดา ชันตยาลงกต ได้แก่

- ใจดวงเปลี่ยว
- เหมือนระบำดอกพูน
- แดदनาว
- ปาร์ตี้
- แดดสีขาว

ผลงานของ กิ่งฟ้า เสนีย์วงศ์ ณ อยุธยา

- ไข่ดอกไม้
- ใจแตก
- เปลือยอารมณ์

2. การสัมภาษณ์บุคคลแบบเจาะลึก (Depth Interview)

โดยแบ่งประเภทบุคคลออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

1.1 นักเขียนสตรีที่มีผลงานเกี่ยวกับเรื่องทางเพศ 3 ท่านดังนี้

1.1.1 ม.ล. เบญจมาศ ชุมสาย หรือ นามปากกา สาวสองพันปี ที่เป็นที่รู้จักกันดีในหมู่ผู้สนใจศึกษาปัญหาเรื่องเพศ ม.ล.เบญจมาศ คร่ำหวอดอยู่ในวงการนักเขียนมานานเริ่มตั้งแต่ทำงานกองบรรณาธิการเดลิเมล์วันจันทร์ซึ่งถือว่าเป็นนิตยสารที่ได้รับคามนิยมมากในสมัยนั้น การที่ประจำคอลัมน์ตอบจดหมายทั่วไปและปัญหาทางเพศทำให้ ม.ล. เบญจมาศได้ทราบปัญหาที่ทั้งผู้หญิงและผู้ชายอยากรู้แต่ไม่กล้าถามแพทย์เนื่องจากความอาย เธอจึงรวบรวมประสบการณ์ที่ได้จากตอบจดหมายและการสนใจศึกษาเรื่องทางเพศเขียนเป็นคู่มือให้ความรู้ทางเพศ เช่น เลดี้โน-ฮาว สไตส์-สเติก-เช็กส์, สาวสองพันปีสอนน้อง หรือ รักระหว่างห้อง เป็นต้น นอกจากนี้ยังเขียนเป็นนวนิยาย และเรื่องสั้นลงในนิตยสารต่าง ๆ ด้วย

1.1.2 สุจินดา ชันดยาลงกต นักเขียนสตรีผู้คลุกคลีกับวงการหนังสือมานาน เคยเป็นกองบรรณาธิการ นิตยสาร กระดังงา เมื่อถึงคราวที่ นิตยสาร กระดังงา ต้องปิดตัวลง เธอจึงผันตัวเองมาเป็นนักเขียนอิสระ ผลงานรวมเล่มครั้งแรก คือ ใจดวงเปลี่ยวซึ่งทำให้เกิดเสียงวิจารณ์ในหลายแง่มุม ทั้งในด้านดีและไม่ดี แต่เธอก็ยังคงมีผลงานแนวอิโรติกออกมาอย่างต่อเนื่องพร้อมๆ กับการกล่าวถึงผลงานและตัวตนของเธออย่างต่อเนื่องของสื่อมวลชนเช่นกัน

ปัจจุบัน คุณสุจินดาหันมาเขียนหนังสือแนวกึ่งสารคดีเกี่ยวกับการท่องเที่ยวซึ่งเธอได้ไปประสบมาจากต่างแดน และเขียนลงคอลัมน์ประจำในนิตยสารผู้ชาย Trendy

1.1.3 กิ่งฟ้า เสนีย์วงศ์ ณ อยุธยา หรือ นามปากกา ควันบุหรี่ ซึ่งเป็นที่รู้จักกันดี ในหมู่นักอ่านวัยรุ่นที่ชื่นชอบการอ่านเกี่ยวกับเรื่องสั้น, บทกลอน, ในแนวรักโรแมนติก นอกจากนี้ยังมีนามปากกา ผีเสื้อวัยรุ่น ซึ่งจะเขียนในแนววัยรุ่นที่วิหว เป็นแนวร่วมสมัย ส่วนนามปากกา วิริล ซอล เสนีย์วงศ์ ๙ และดอน-ฮวน (หนุ่ม) จะเป็นนามปากกาที่เธอใช้ในงานเขียนแนวอโรติก ในปัจจุบันเธอมักจะใช้ชื่อจริง นามสกุลจริง เพราะทางสำนักพิมพ์ขอให้เปลี่ยน เนื่องจากกระยะหลังทางสำนักพิมพ์เห็นว่าเธอเริ่มเขียนงานที่โตขึ้น

ปัจจุบัน คุณ กิ่งฟ้า ยังคงเขียนหนังสือหลาย ๆ แนว ไม่ว่าจะเป็นเรื่องแปล เป็นแนวคู่มือ เธอตั้งใจไว้ว่าปีนี้จะวางมือจากงานที่เป็นการทำลักษณะบรรณาธิการ และจะหันมาเขียนหนังสือและเขียนรูป ในขณะที่เดียวกันเธอก็ยังเขียนเพลงควบคู่ไปกับการเขียนหนังสือ และถ้ามีโอกาสเธอก็ฝันที่จะเป็นนักร้อง ร้องเพลงที่เธอเขียนขึ้นมา

1.2 บุคคลผู้เกี่ยวข้องกับนักเขียนสตรีโดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

1.2.1 บุคคลซึ่งเป็นบรรณาธิการสำนักพิมพ์ซึ่งตีพิมพ์ผลงานที่เกี่ยวข้องกับเรื่องทางเพศของนักเขียนสตรีทั้ง 3 คน ได้แก่

- ฉัตรเฉลิม เฉลิมชัยวัฒน์
ผู้จัดการ สำนักพิมพ์ไพลิน
ตีพิมพ์ผลงานของ ม.ล.เบญจมาศ ชุมสาย
- ขจรฤทธิ์ รักษา
บรรณาธิการสำนักพิมพ์ บ้านหนังสือ
ตีพิมพ์ผลงานของ สุจินดา ชันตยาลงกต
- อاهر เตชะธาดา
ที่ปรึกษาฝ่ายการตลาด สำนักพิมพ์ ประพันธ์สาส์น
ตีพิมพ์ผลงานของ กิ่งฟ้า เสนีย์วงศ์ ณ อยุธยา

- 1.2.2 บุคคลซึ่งเป็นเพื่อนสนิทของนักเขียนสตรีทั้ง 3 ท่านซึ่งบุคคลเหล่านี้ล้วนเป็นนักเขียนเช่นเดียวกัน
- ฉัตรชัย วิเศษสุวรรณภูมิ หรือ นามปากกา พนมเทียน
พนมเทียนเป็นผู้ให้กำลังใจและสนับสนุนให้ คุณ เบญจมาศเขียน
นิยาย เรื่อง อาทิตย์ครึ่งแสง ลงเป็นตอน ๆ ในนิตยสาร จักรวาลปิ่น
ซึ่งนิยายเรื่องนี้เป็นเรื่องราวของ ความรักและกามารมณ์ในชีวิตคู่ และในเวลา
ต่อมา อาทิตย์ครึ่งแสงก็ได้ถูกรวบรวมเล่มและตีพิมพ์ออกมาใหม่
 - แพร จารุ เพื่อนนักเขียนผู้ซึ่งมักจะไปไหน มาไหนกับคุณ คุณสุจินดา
อยู่เสมอ ไม่ว่าจะไปร่วมงานของคนในวงการ หรือการไปเก็บตัวกันอย่าง
เงียบ ๆ ในสถานที่ต่างจังหวัด เพื่อสร้างผลงานเขียนออกมาเช่น ที่ทะเล
แสมสาร เป็นต้น
 - ฉันทลักษณ์ รักษาอยู่ หรือ นามปากกา บงกช จินตะนะ เป็น เพื่อน
ซึ่งรักการเขียนเช่นเดียวกับคุณ กิ่งฟ้า เสนียวงศ์ ณ อยุธยา ทั้งสองรู้จักกัน
จากการที่ได้ส่งผลงานเขียนไปลงนิตยสารวัยรุ่นเล่มเดียวกัน จากการนัดเจอ
กันของกลุ่มผู้ส่งงานเขียนไปลงในนิตยสารเล่มนั้น ทั้งสองจึงกลายเป็นเพื่อน
กันการสัมภาษณ์บุคคลกลุ่มนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลอันจะเป็นประโยชน์ในการวิ
เคราะห์นักเขียนสตรีทั้ง 3 คนในอีกแง่มุมหนึ่ง นอกเหนือไปจากข้อมูลที่ได้
จากตัวนักเขียนเอง

3. ข้อมูลประเภทเอกสารที่เกี่ยวข้องกับนักเขียน เช่น บทสัมภาษณ์ทางนิตยสาร บทความวิพากษ์ วิจารณ์ผลงานของนักเขียน

- 3.1 ข้อมูลประวัติส่วนตัวของนักเขียนสตรีทั้ง 3 ท่านที่เป็นบทสัมภาษณ์ทางนิตย
สารและสื่อสิ่งพิมพ์อื่น ๆ ที่นักเขียนสตรีทั้ง 3 ท่านเคยให้สัมภาษณ์
- 3.2 เอกสารการวิจารณ์งานเขียนของนักเขียนสตรีทั้ง 3 คน จากนักวิจารณ์ทั้งที่
วิจารณ์ไว้ในแง่บวกและลบ

4. ข้อมูลจากการสำรวจความคิดเห็นจากแบบสอบถาม

กลุ่มเป้าหมายเป็น เพศชายและหญิง จำนวน 100 คนอายุตั้งแต่ 12 - 50 ปี ที่อาศัยอยู่ในเขต
กรุงเทพมหานครและในเขตปริมณฑล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

- การเก็บรวบรวมข้อมูลจากผลงานของนักเขียน เพื่อศึกษาทัศนคติของผู้เขียนและศึกษาภาพรวมของงานเขียนของนักเขียนแต่ละคน
- การสัมภาษณ์ตัวนักเขียน เป็นการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-Depth Interview) เพื่อให้ทราบ ความคิดเห็นและทัศนคติของผู้ผลิตเกี่ยวกับเรื่องทางเพศและปัจจัยต่าง ๆ ที่เป็นเหตุให้ผลิตผลงานออกมา โดยผู้วิจัยเตรียมคำถามไว้ล่วงหน้าและเป็นคำถามแบบปลายเปิด (Open - Ended Question) เพื่อให้ผู้ให้ข้อมูลสามารถให้รายละเอียดและแสดงความคิดเห็นได้เต็มที่
- การเก็บรวบรวมบทสัมภาษณ์ของนักเขียนที่ตีพิมพ์ลงในนิตยสาร เพื่อศึกษาว่าทัศนคติของผู้เขียนเปลี่ยนแปลงหรือคงเดิม
- การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสำรวจแบบสอบถามความคิดเห็นของกลุ่มผู้อ่านทั้งเพศหญิงและเพศชายในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล อายุ 15 - 50 ปี โดยมีแนวในการทำแบบสอบถามสำรวจความคิดเห็นและทัศนคติของ ผู้อ่านที่มีต่อเรื่อง ทางเพศที่เขียนโดยนักเขียนสตรี จำนวน 100 คน โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

1. กลุ่มที่ยังไม่ได้แต่งงาน เพศชาย 25 คน เพศหญิง 25 คน โดยการออกแบบสอบถามสำรวจทัศนคติเกี่ยวกับเรื่องทางเพศ กลุ่มคนที่ยังเป็นโสด อายุตั้งแต่ 16 ปี ขึ้นไปจนถึงอายุ 50 ปี
2. กลุ่มที่แต่งงานแล้ว เพศชาย 25 คน เพศหญิง 25 คน โดยการออกแบบสอบถามผู้ที่แต่งงานแล้ว เพื่อสำรวจทัศนคติเกี่ยวกับเรื่องทางเพศ ว่าผู้ที่แต่งงานแล้วมีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับเรื่องเพศ

โดยผู้วิจัยร่างแบบสอบถามจากแนวคิดบรรทัดฐานเกี่ยวกับเรื่องเพศ และแนวความคิดเกี่ยวกับการนำเสนอเรื่องทางเพศ รวมถึงข้อมูลที่ได้จากการค้นคว้าจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วนำมาทดสอบ (Pre-Test) กับกลุ่มนิสิต นักศึกษา ทั้งเพศหญิงและเพศชาย จำนวน 10 คน และกลุ่มคนทำงานอีก 10 คน เพื่อศึกษาหาข้อบกพร่อง และหลังจากที่ได้แก้ไขโดยคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาและคณะกรรมการแล้วจึงนำแบบสอบถามฉบับปรับปรุงนำส่งกลุ่มเป้าหมาย (แบบสอบถามสำรวจความคิดเห็น ดูที่ภาคผนวก)

การตรวจสอบข้อมูล

เมื่อทำการรวบรวมข้อมูลทั้งหมดแล้ว ผู้วิจัยทำการตรวจสอบข้อมูลด้วยวิธีการดังนี้

1. การตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity)

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัย จะทำการเก็บข้อมูลเอง โดยการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารที่มีเรื่องราวหรือ บทสัมภาษณ์ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย และ ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์นักเขียน ซึ่งผู้วิจัยไม่เคยรู้จักนักเขียนทั้ง 3 คนเป็นการส่วนตัวมาก่อน ดังนั้นผู้วิจัยเพื่อความถูกต้อง เที่ยงตรง ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ผู้ร่วมงานและเพื่อนสนิทของนักเขียนด้วยเพื่อทำให้ข้อมูลมีความเที่ยงตรง

2. การตรวจสอบความน่าเชื่อถือ (Reliability)

คำถามที่จะใช้ในการสัมภาษณ์จะถูกสร้างขึ้นจากประเด็นที่ผู้วิจัยสนใจศึกษา โดยสร้างคำถามที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ และขอบเขตของการวิจัยจากนั้นก็ตรวจสอบความน่าเชื่อถือโดยการให้ผู้ที่มีความชำนาญ หรือมีประสบการณ์ในการตั้งคำถาม พิจารณาว่ามีการสื่อความหมายที่ชัดเจน คำถามที่ตรงประเด็นมากน้อยแค่ไหน จากนั้นก็จะทำการปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมก่อนนำคำถามไปใช้เก็บข้อมูลจริง และเมื่อได้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยจะตรวจสอบความน่าเชื่อถือด้วยการเปรียบเทียบกับข้อมูลที่ค้นคว้าได้จากเอกสาร

ขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย

เพื่อให้การศึกษาได้ผลชัดเจน ผู้วิจัยจึงกำหนดที่จะศึกษาข้อมูลจากผลงานของนักเขียนทั้ง 3 คนเป็นลำดับแรก ในเรื่องกลวิธีของการประพันธ์ที่ทำให้มีผลงานเป็นงานที่เกี่ยวกับเรื่องทางเพศ รวมถึงทัศนคติของนักเขียนที่เกี่ยวกับเรื่องเพศที่ปรากฏในผลงาน เพื่อนำข้อมูลที่ได้ประกอบการศึกษาประวัติของและสัมภาษณ์นักเขียน จากนั้นจึงเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามเพื่อศึกษากลุ่มผู้อ่านว่าให้ความสนใจ เชื่อถือหรือมีปฏิกิริยาต่อด้านนักเขียนหรือไม่ โดยทำการศึกษาเป็นลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเนื้อหาและกลวิธีของการประพันธ์จากผลงานของนักเขียน เพื่อวิเคราะห์ลักษณะของนวนิยาย หรือเรื่องสั้นแนวอโรติกว่ามีลักษณะแตกต่างจากนวนิยายประเภทอื่นอย่างไร รวมทั้งศึกษาทัศนคติของนักเขียนที่ปรากฏในงานเขียน เพื่อวิเคราะห์ว่านักเขียนมีมุมมองเกี่ยวกับเรื่องเพศอย่างไร

2. สัมภาษณ์นักเขียนและบุคคลใกล้ชิดคือบรรณาธิการ ซึ่งถือว่ามีส่วนสำคัญที่ทำให้นักเขียนมีชื่อเสียงหรือมีแนวการเขียนเป็นอิโรติก และเพื่อนสนิทของนักเขียนโดยนักเขียนเป็นผู้เลือกให้ผู้วิจัยไปสัมภาษณ์เพื่อทำให้ผู้วิจัยสามารถเข้าใจลักษณะนิสัย บุคลิกของนักเขียนได้ชัดเจนขึ้น เพื่อทำการวิเคราะห์ตัวนักเขียนให้ทราบถึงที่มาของการเขียนเรื่องทางเพศ มีปัจจัยที่สนับสนุน หรือปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการทำงานของนักเขียน

3. ออกแบบสอบถามสำรวจความคิดของกลุ่มผู้รับสารทั้งเพศชายและหญิงในจำนวนที่เท่ากัน คือ เพศชายจำนวน 50 คน เพศหญิงจำนวน 50 คน อายุตั้งแต่ 12 - 50 ปี ที่อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร และในเขตปริมณฑล โดยมีแนวในการทำแบบสอบถามสำรวจทัศนคติของผู้อ่านที่มีต่อเรื่องเพศและนักเขียนสตรีที่เขียนเรื่องเพศ

การวิเคราะห์ข้อมูล

จากข้อมูลที่ได้ทั้งหมดสามารถแบ่งขั้นตอนของการวิเคราะห์ออกเป็น 3 ส่วนใหญ่ ๆ คือ

1. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากผลงานทางวรรณกรรมของนักเขียน

โดยใช้หน่วยในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาว่ามีรูปแบบและองค์ประกอบอย่างไรบ้างและในแต่ละส่วนนั้นมีความสัมพันธ์กันอย่างไร

หน่วย (Unit) ที่ใช้วิเคราะห์รูปแบบการนำเสนอเรื่องราวทางเพศมีดังนี้

1. โครงเรื่อง (Plot) ลักษณะโครงเรื่องที่น่าเสนอเรื่องทางเพศ
2. ฉาก (Scene) สถานที่หรือบรรยากาศที่ทำให้เกิดเหตุการณ์
3. ตัวละคร (Character) ลักษณะนิสัยของตัวเอกซึ่งเป็นผู้หญิงที่ไม่สนใจกับ ขนบหรือค่านิยมในสังคม

4. การใช้ภาษา ในการนำเสนอ เช่น ตรงไป ตรงมา, เสียดสี, หรือทำทนาย เป็นต้น

เมื่อกำหนดหน่วยการวิเคราะห์รูปแบบการนำเสนอแล้ว ผู้วิจัยจึงแจกแจงข้อมูลของเนื้อหาตามรูปแบบที่ได้กำหนดไว้ เมื่อแจกแจงข้อมูลของแบบวิธีการเขียนซึ่งเป็นวัจนสารแล้ว ทำให้สามารถวิเคราะห์ลักษณะของงานเขียนเรื่องเพศว่ามีรูปแบบ เป็นอย่างไร

2. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์

ในการวิเคราะห์ข้อมูลจะเป็นการวิเคราะห์ตามแนวคิดที่ได้เสนอ การทำวิจัยในเรื่องนี้ เน้นการศึกษาทัศนคติของนักเขียนสตรีที่มีต่อเรื่องราวทางเพศ แบ่งการวิเคราะห์ออกดังนี้

1. ทัศนคติของนักเขียนสตรีที่มีต่อเรื่องเพศ
2. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการสร้างผลงานของนักเขียนสตรี
3. ปัญหาและอุปสรรคในการทำงาน

3. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามสำรวจความคิดเห็น

เพื่อวิเคราะห์ปฏิกิริยาที่เกิดขึ้นต่อผลงานของนักเขียนสตรีที่เขียนเรื่องทางเพศว่ามวลชนมีความเห็นอย่างไรต่อนักเขียนและต่อผลงาน

การนำเสนอข้อมูล

ในบทที่ 4 เป็นการนำเสนอข้อมูลที่ได้จากผลงานของนักเขียนและบทสัมภาษณ์โดยแบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์กลวิธีของการประพันธ์งานเขียนเรื่องทางเพศ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ผลงานของนักเขียน 3 คน

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์นักเขียนจากการสัมภาษณ์

สำหรับข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มเป้าหมาย ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้มาจัดทำเป็นตารางเพื่อเปรียบเทียบให้เห็นความแตกต่างระหว่างเพศชายและหญิง ข้อมูลเหล่านี้นำเสนอในบทที่ 5

บทที่ 5 นำเสนอผลการสำรวจความคิดเห็นของผู้อ่าน

บทที่ 6 นำเสนอบทสรุปของการวิเคราะห์ข้อมูลและข้อเสนอแนะ